

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de erroribus Pelagianorum, de gratia, de iustificatione & merito,
de virtutibus theologicis & quatuor cardinalibus, ac de ineffabili mysterio
incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

§. VI. Explicantur quædam antilogiæ seu contradictiones apparentes, quæ
in variis Scripturæ locis reperiuntur

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77177)

imus, & trium linguarum peritissimus, qui ex Hebraeo in Latinum divinas Scripturas convertit, ejus tantum litterarum laborem Hebraei fatentur esse veracem. Eundem S. Gregorius lib. 20. Moral. cap. 24. ita praedicat, ut ejus translationem, quam novam appellat, ex Hebraeo eloquio cuncta verius transfudisse dicat, atque idcirco dignissimam esse cui fides in omnibus habeatur. Sanctus quoque Hieronymus lib. 6. Etymol. cap. 5. Presbyter (inquit) Hieronymus, trium linguarum peritissimus, ex Hebraeo in Latinum eloquium, divinas Scripturas, convertit, eloquentemque transfudit, ejus interpretatio merito & te is anteponitur. Unde Sophronius, vir eruditissimus, S. Hieronymi translationem, non Latinis modo, sed etiam Graecis valde probari animadvertens, tanti eam fecit, ut Psalterium & Prophetas ex Hieronymi versione, in Graecum elegantem monachum transtulerit; & Damasus Papa voluit illam in communem Ecclesiae usum introduci, ut refert Platina in ejus vita. Merito igitur Concilium Tridentinum sess. 4. speciali decreto vulgaram editionem, ut authenticam habendam esse declaravit, his verbis: *Sacrosancta Synodus considerans non parvam utilitatem accedere posse Ecclesiae Dei, si ex omnibus Latinis editionibus, quae circumferuntur, sacrarum librorum, quoniam pro authentica habenda sit, immutetur, statuit & declarat, ut haec ipsa vetus & vulgata editio, quae longo tot saeculorum usu in ipsa Ecclesia probata est, in publicis lectionibus, disputationibus, predicationibus, & expositionibus, pro authentica habeatur, & ut neminem recedere, quovis pretexto audeat & presumat.*

16. Hinc colligitur, Scripturam sacram vulgatam editionis, esse regulam fidei infallibilem, non vero textum Hebraicum, quem nunc habemus, aut versionem septuaginta Interpretum.

Prima pars patet, Scriptura enim Canonica est infallibilis regula fidei; cum enim sit inspirata & dictata à Spiritu Sancto, necessario vera est in omni sensu, quem Spiritus Sanctus intenderit; unde Christus ipse Joann. 5. Judaeos ad eam provocat, dicens: *Scrutamini Scripturas, illae sunt quae testimonium perhibent de me.* Et Augustinus sermo 2. contra Donatistas cap. 6. *Non asseramus (inquit) stateras dolosas, ubi appendimus quod volumus, pro arbitrio nostro, dicentes hoc grave, hoc leve est, sed asseramus divinam stateram de Scripturis sacris, tanquam de thesauro Domini, & in illa quid sit gravius appendamus; imò non appendamus, sed à Domino appensa recognoscimus.* Sed Scriptura sacra vulgatae editionis, authentica & canonica est, ut definitur Tridentinum: Ergo illa est infallibilis regula fidei.

17. Secunda verò pars suadetur: Nam licet textus Hebraicus veteris testamenti, fuerit quidem initio planè divinus aut authenticus, quia Hebraeis Hebraicè primùm & originaliter traditus fuit, ab hisque ad Graecos & Latinos derivatus, manseritque integer & authenticus, usque ad Christi tempora & Apostolorum, qui passim Hebraeos Scripturas citantes, nunquam admovent de corruptione; imò & usque ad tempora Hieronymi (communiter saltè) qui ex Hebraeo Scripturam vertit, ut sapius ipse testatur, & speciatim in Catalogo Scriptorum Ecclesiasticorum: At nunc certum est non esse divinum & authenticum, absolute & universaliter, ob varias corruptiones & depravationes, quae in eo factae sunt. Nam Biblia fuerunt punctis à Judaeis vitata, id est punctorum, quae apud Hebraeos sunt loco vocalium, additione perpe-

ram facta à Rabbiniis infidelibus, & Spiritu Sancto desectis, ac ne inter se quidem consentientibus, anno post Christum natum 514. Deinde inscitia lingua Hebraica, quae à multo tempore non adeo fuit communis, & affinitas summa quarundam litterarum Hebraicarum, causa fuit cur aliae pro aliis litteris substituerentur, & interdum duae dictiones in unam conjungerentur, aut in duas una divideretur, cum magna sensus variatione, ut multis exemplis ostendunt Genebrardus in Psalm. 4. Galatinus lib. 1. de Arcanis cap. 8. & alii.

Probat etiam tertia pars, quae asserit versionem septuaginta quam nunc habemus, non esse regulam infallibilem fidei; licet enim cum primùm talis versio ab illis edita est, fuerit Scriptura Canonica, modo tamen authentica non est, quia in multis fuit vitata & corrupta, ut variis exemplis probat Hieronymus Jonæ 3. Et licet primùm emendata fuerit à Cardinali Ximeno Hispano Compluti, & postea Romae à Sixto V. operâ quorundam Cardinalium, & doctissimorum hominum; non fuit tamen per istas emendationes ad integram suam puritatem restituta: unde Sixtus nullum edidit decretum, quo illam editionem authenticam esse declararet: Ergo licet illa magna sit autoritatis in Ecclesia, non est tamen regula infallibilis fidei, sicut vulgata editio.

§. VI.

Explicantur quaedam antilogiae seu contradictiones apparentes, quae in variis Scripturae locis reperiuntur.

19. Haeretici uti Scripturae sacrae auctoritatem & infallibilitatem eludant, eamque non esse fidei nostrae infallibilem regulam suadeant, objiciunt quaedam Scripturae loca, quae videntur esse contradictoria, atque adeo falsa ex aliqua parte; duorum enim contradictoriorum, unum est verum & alterum falsum. Hujusmodi sunt quae sequuntur: Genesis 1. dicitur, Deum sex diebus mundum creasse: At Eccles. 18. asseritur ipsum simul omnia creasse: Qui vivit in aeternum, creavit omnia simul. Item Genes. 1. dicitur quod lux creata fuit in prima die: quod etiam apparet falsum, quia lux creata fuit cum Sole, cujus productio dicitur facta quarta die. Ibidem etiam cap. 32. Jacob Patriarcha sic ait: *Vidi Dominum faciem ad faciem, & salva facta est anima mea, & tamen Exodi 20. Deus sic loquitur: Non videbit me homo & vivet.* Eodem capite protestatur Deus se visitare iniquitatem patrum in filios, usque in tertiam generationem; cujus contrarium asseritur Ezechiel. 18. *Filius non portabit iniquitatem patris.* Praeterea 3. Regum 8. dicitur quod in arca nihil aliud erat, nisi tabula testamenti; & tamen Apostolus ad Hebraeos 9. affirmat quod etiam erat ibi manna, & virga Aaron quae fronderat. Ulterius Job cap. 7. suae historiae asserit se peccasse, nam alloquens Deum, sic ait: *Peccavi, quid faciam tibi o celsus hominum?* contrariumque affirmat cap. 27. dicens: *Neque enim reprehendit me cor meum in omni vita mea.* Dicitur etiam cap. 1. & 2. ejusdem libri: *In omnibus his non peccavit Job, nec stultum aliquid locutus est labiis suis;* & postea cap. 39. idem Job dicit de seipso: *Leviter locutus sum; & infra: Penitus locutus sum, quod utinam non dixissem; & cap. 42. Inspiciens locutus sum.* In quibus locis aper-

ta videtur esse contradictio. Denique in novo testamento quadam sunt loca, aliquam contradictionis speciem habentia: nam Joan. 2. Magdalena dicitur venisse mane ad monumentum, cum adhuc tenebrae essent: at contra Marc. 16. Venit ad monumentum orto jam Sole, & Matth. 28. Vespere autem sabbati, quae lucebat in prima sabbati, venit Maria Magdalena videre sepulchrum. Item Roman. 3. Paulus sic loquitur: *Adiuvamur justificari per fidem, sine operibus legis*: Iacobus vero capit. 2. suae Epistolae Catholicae contrarium videtur asserere, his verbis: *Videtur quia ex operibus justificatur homo, & non ex fide tantum*. Plura alia loca contradictionis speciem habentia, colligunt Magister Cano libro 2. de Locis theologicis, cap. 2. Janenius in concordantia Evangelistarum, & Beccanus cap. 3. de Fide, quest. 8.

Ad primum respondeo particulam simul, eo loco accipio pro *aquae*, seu pariter, sensumque Ecclesiastici esse, quod Deus sit *aquae* omnium creator, licet multa successively creaverit. Sicut cum dicitur Psal. 48. *simul insipiens & stultus peribunt*, sensus est quod pariter peribunt, non autem quod eodem tempore, vel eodem instanti.

Ad secundum dicendum cum D. Thomas 1. 2. parte quest. 67. art. 4. ad 2. quod substantia Solis & lucis fuit producta prima die, sed quasi informis, quae postea quarta die formata fuit, & determinata ad particulares effectus in Sole, ideo dicitur creata quarto die. Verba ejus sunt: *Dicendum est, ut dicit Dionysius, quod illa lux, (videlicet quae prima die creata est) fuit lux Solis, sed adhuc informis, . . . sed postmodum data est ei specialis & determinata virtus ad particulares effectus*.

Aliter hunc locum ibidem dubio 2. interpretatur Bannez: ait enim quod Sol quarta die creatus dicitur, non quod tunc secundum substantiam creatus fuerit, sed per recapitulationem, quia videlicet iterum refertur creatus, ut inter alia sidera annumeraretur illud quod praclarissimum est: sicut ob eandem rationem, productio mulieris, quae revera sexto de facta fuit, narratur a Scriptura post finem omnium dierum.

Ad tertium dico, Jacob loqui de familiari visione, sub specie externa: Deum autem in Exodo loqui de visione suae essentiae in seipsa, quae iustis non conceditur nisi post mortem.

Ad quartum respondeo, Deum in Exodo loqui de poena temporali, apud Ezechielem vero loqui de poena spirituali privationis gratiae, & damnationis aeternae, de qua ibidem ait: *Anima quae peccaverit, ipsa morietur*: illa enim poena in filios derivatur, non vero ista, excepto peccato originali, de quo non est ibi sermo.

Ad quintum dicendum quod in arca erat distinctio quadam, ita ut aliquid posset esse in medio arcae, & aliquid ad latus, ut colligitur ex Deuter. 10. ubi dicitur: *Tollite librum istum, & ponite in latere arcae*, & illud latus non vocabatur arca communiter. Igitur in medio arcae nihil aliud erat, nisi tabula testamenti, & sic verificatur id quod habetur 3. Regum 8. in latere autem erat virga Aaron, urna aurea cum manna, & ita verum est quod affirmat Apostolus ad Hebraeos 9. qui latiori vocabulo accepit arcam, prout non solum medium, sed etiam latera complectitur: unde in illis locis nulla est contradictio.

Ad sextum dicatur, quod quando Job cap. 1. ait, *Peccavi*, loquitur de aliquo peccato levi quod commisit ante illam tribulationem, cum

Tom. IV.

verò postea cap. 27. dicit: *Neque reprehendit me cor meum in omni vita mea*, loquitur de peccato in re gravi, praecipue de peccatis illis quae sibi obieciabatur ab amicis.

Ad aliud quod ibi subjungitur, respondent aliqui apud Pingedam, cap. 39. & 42. citatus, quod licet Job in principio suae tribulationis, in verbis suis non peccaverit, etiam venialiter (in quo sensu verificatur illud quod dicitur cap. 1. & 2.) tamen postea aliquod peccatum, licet leve, commisit, defendendo nimis suam innocentiam coram amicis, vel dum de iudicio Dei conquirebatur. Unde verba illa, quae Job ait, nimirum se leviter & insipienter locutum esse, referunt primò ad id quod dixit cap. 6. *Vtinam appenderetur peccata mea, quibus iram merui, & calamitas quam patior, in statera, quasi arenam maris haec gravior appareret*, vel secundò ad id quod ait cap. 7. *Elegit suspendium animae meae*: vel tertio ad illud quod dixit cap. 9. *Si flagellat, occidat*: vel denique ad id quod habetur cap. 13. ubi sibi promittens certam victoriam ex iudicio Dei, dixit: *Scio quod inveniar iustus in iudicio*.

Nihilominus D. Gregorius excusat Job à peccato veniali, & verò inordinatis, & ait quod cum dixit, *Leviter & insipienter locutus sum*, loquebatur comparative ad Deum, apud quem omnes ejus excitationes & querimoniae erant stultitiae, & locutiones leves: sicut apud ipsum omnes nostrae iustitiae peccata vocantur, & dicuntur esse sicut *pannus menstruatus*, Isaia 64. quamvis re ipsa peccata non sint. Potest etiam dici, quod verba Job, stultitiae & peccata vocantur, non quod revera peccata essent, sed quia habebant aliquam speciem & apparentiam mali, praenimio dolore cruciatum quos patiebatur. Unde D. Thomas in commentariis ad cap. 38. ipsum excusat, & dicit solum excessisse in modo loquendi.

Ad septimum ex novo testamento desumptum, respondeo Magdalenam domo profectam esse, dum adhuc tenebrae essent, & pervenisse ad monumentum, orto jam Sole. Vespere autem Sabbathi, quae lucebat in prima Sabbathi, significat auroram diei dominicae, quae vocatur prima Sabbathi, id est prima dies post Sabbathum. Vesper enim auroram ibi significat, ob stellam antelucanam, quae Venus appellatur & Vesper, ut exponit Boronius ad annum Christi 34. Quamvis alii per *vesperem* intelligant partem extremam noctis, quae tota apud Hebraeos vesper interdum vocatur. Alii malunt Magdalenam, & alias sanctas mulieres, lapsas ad sepulchrum venisse.

Ad ultimum dico, Paulum loco citato solum velle, hominem non justificari per opera quae fiunt per legem, sive naturalem, sive Moisaicam, seclusa gratia Christi; sed per fidem, non informem, sed gratia & charitate formatam: Jacobum vero, cum affirmat opera justificare, & non solum fidem, loqui de operibus factis ex fide, & gratia Christi; atque ita enim Apostolum alteri non esse contrarium.

* *

*

12

A R.